

مرکز تحقیقات اسلامی

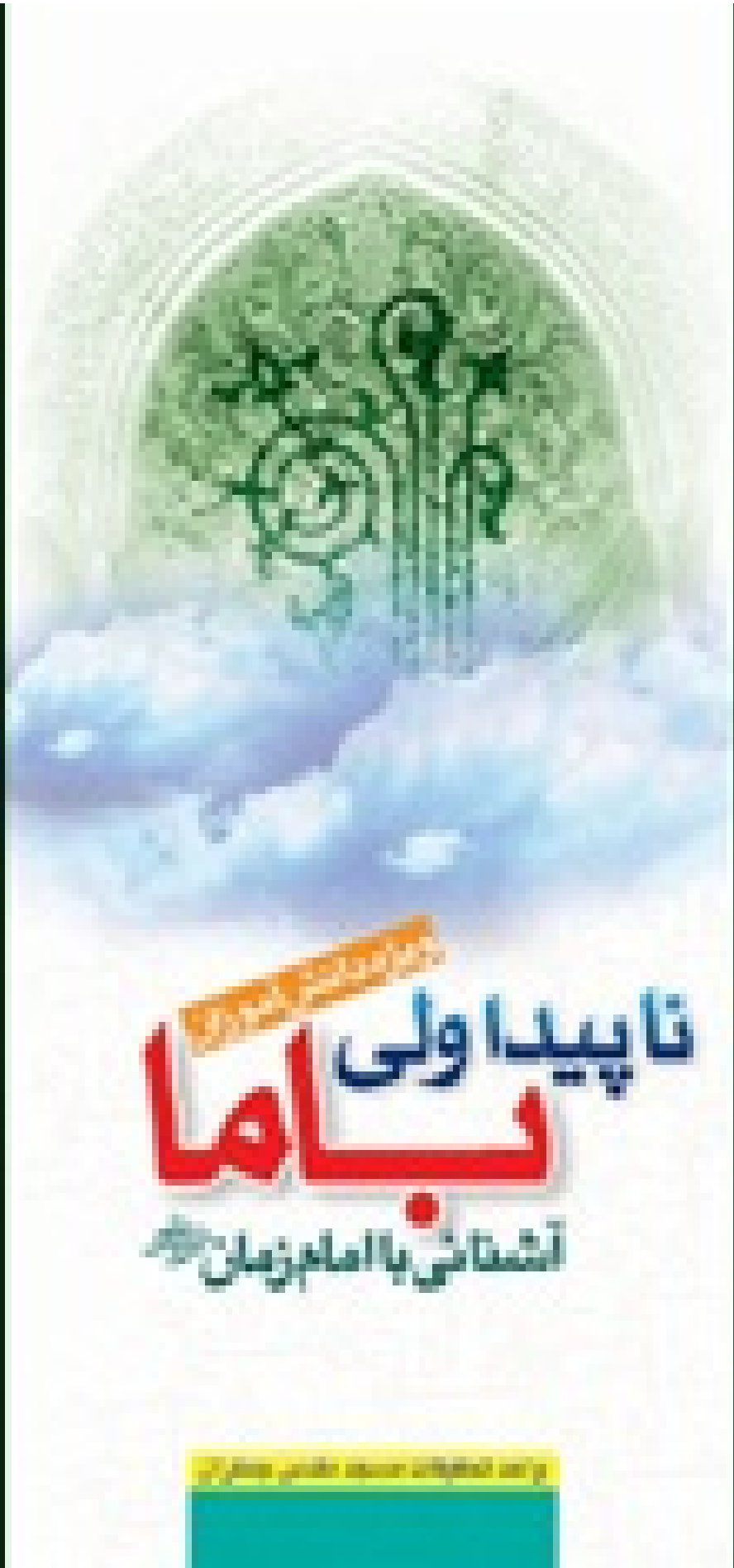
اصفهان

گامی

الرأیا
علیها صاب

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

تاقیدا ولی
تاقیدا ولی
آشرف علی خان

www.ashrafalikhansite.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ناپیدا ولی با ما

نویسنده:

واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	ناپیدا ولی با ما: آشنایی با حضرت مهدی ویژه دانش آموزان
۸	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۱۱	فهرست مطالب
۱۶	پیشگفتار
۲۰	«میلاد نور»
۲۲	«فضیلت پدر»
۲۴	«کرامت مادر»
۲۶	«آغاز امامت»
۲۸	«غیبت صغری»
۳۰	«داستان ساختگی سرداب»
۳۲	«نایبان خاص»
۳۲	اشاره
۳۲	۱ - عثمان بن سعید عمروی
۳۳	۲ - محمد بن عثمان عمروی
۳۳	۳ - حسین بن روح نوبختی
۳۴	۴ - علی بن محمد سمروی
۳۵	«غیبت کبری»
۳۷	«برخی از حکمت های غیبت»
۳۷	توضیح
۳۷	۱ - ستّ الهی
۳۷	۲ - حفظ جان امام و خوف از کشته شدن او
۳۸	۳ - آمادگی جهانی برای پذیرش حکومت اسلام و محو سلطه مستکبران

۳۸	۴ - آزمایش مردم
۳۹	۵ - گناهان مردم و عدم آمادگی آنان
۴۰	«ویژگی های غیبت»
۴۳	«ویژگی ها و امتیازات اخلاقی»
۴۳	اشاره
۴۳	۱ - دانش گسترده
۴۴	۲ - زهد و بی اعتنایی به دنیا
۴۴	۳ - عدالت گستری در بین مردم
۴۵	۴ - عمل به سنت پیامبر صلی الله علیه و آله
۴۵	۵ - جود و بخشش
۴۵	۶ - دعا و عبادت
۴۶	۷ - شجاعت و صلابت
۴۶	۸ - صبر و شکیبایی
۴۸	«طول عمر»
۵۰	«انتظار»
۵۱	«صفات منتظران»
۵۱	شناخت امام و اعتقاد به امامت
۵۱	پرهیزکاری و خوش اخلاقی
۵۲	فرمان پذیری
۵۳	دوستی با دوستان حضرت مهدی علیه السلام و دشمنی با دشمنان او
۵۵	«علامات پیش از ظهور»
۵۷	«هنگامه ظهور»
۵۸	«دوران پس از ظهور»
۵۸	اشاره
۵۸	۱ - حاکمیت اسلام در سراسر گیتی
۵۸	۲ - اقامه کامل حدود الهی

۵۹	۳ - احیای معارف قرآنی
۵۹	۴ - نابودی ستم و برقراری عدالت
۶۰	۵ - تجدید اسلام
۶۰	۶ - کمال دانش در بین مردم
۶۱	۷ - رشد عقلی
۶۱	۸ - امنیت و آسایش
۶۱	۹ - برابری و محبت در بین مردم
۶۲	۱۰ - تطهیر زمین از گناه
۶۴	«سخن آخر»
۶۵	«استغاثه به امام زمان علیه السلام»
۷۰	تاریخچه مسجد مقدس جمکران
۸۰	فهرست منشورات مسجد مقدس جمکران
۹۱	درباره مرکز

نایدای ولی با ما: آشنایی با حضرت مهدی ویژه دانش آموزان

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: نایدای ولی با ما: آشنایی با حضرت مهدی ویژه دانش آموزان/ واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

مشخصات نشر: قم مسجد مقدس صاحب الزمان (جمکران ۱۳۸۴).

مشخصات ظاهری: ۷۰ ص ۱۹×۹/۵ س م.

فروست: آشنائی با امام زمان ع ۱۳.

شابک: ۲۵۰۰ ریال ۹۶۴-۶۷۰۵-۰۲-۰۲؛ ۱۰۰۰۰ ریال (چاپ دوم)؛ ۲۰۰۰ ریال (چاپ سوم)؛ ۳۰۰۰ ریال (چاپ ششم)

وضعیت فهرست نویسی: فاپا (چاپ پنجم)

یادداشت: چاپ دوم ۱۳۷۸.

یادداشت: چاپ سوم ۱۳۸۲.

یادداشت: چاپ پنجم.

یادداشت: چاپ ششم: تابستان ۱۳۸۵.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس موضوع: محمدبن حسن عج ، امام دوازدهم ۲۵۵ ق -

موضوع: مهدویت

شناسه افزوده: مسجد جمکران واحد تحقیقات رده بندی کنگره: BP۲۲۴/۴ /ن ۲

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی: م ۷۷-۴۲۱۰

ص: ۱

اشاره

ناپیدا ولی با ما: آشنایی با حضرت مهدی ویژه دانش آموزان

واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

ص: ۳

فهرست مطالب

تصویر

□

ص: ۴

تصوير

□

ص: ٥

تصوير

□

ص: ٦

تصوير

□

ص: ٧

«یا صاحب الزمان ادرکنا»

آشنایی با امام زمان علیه السلام، بهترین وسیله و مطمئن ترین راه برای رسیدن به شناخت خدا است. «هرکس خدا را بخواهد، از شما آغاز می کند، و هرکس او را یگانه شمارد، تنها سخنان شما را بپذیرد؛ و هرکس آهنگ او داشته باشد، رو به شما آورد». (۱)

آشنایی با امام زمان علیه السلام؛ مقدمه دوست داشتن او و دوست داشتن او، مقدمه ای برای دوست داشتن خدا است.

«هرکس شما را دوست بدارد خدا را دوست داشته است». (۲)

آشنایی با امام زمان علیه السلام؛ راهی برای رهایی از قید و بند جاهلیت است. با شناخت امام زمان علیه السلام دین را، قرآن را و همه معارف الهی را می توان شناخت؛ در حالی که بدون شناسایی او، شناخت دین، فهم قرآن و درک معارف عظیم می ماند

ص: ۹

-
- ۱- ۱. مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَأَ بِكُمْ وَمَنْ وَحَدَهُ قَبْلَ عُنُكُمُ وَمَنْ فَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِكُمْ»، زیارت جامعه کبیره از امام هادی علیه السلام.
۲- ۲. مَنْ أَحَبَّكُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ»، همان.

و نجات از جاهلیت میسر نیست.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

«هر کس بمیرد و امام زمانش را نشناخته باشد، به مرگ زمان جاهلیت مرده است».(۱)

آشنایی با امام زمان علیه السلام؛ دست آویزی استوار برای دست یابی به هدایت و نجات از ضلالت و گمراهی است.

«خدایا! حجت خویش را به من بشناسان، که اگر تو حجت خود را به من شناسانی، از دینم گمراه خواهم شد».(۲)

بدون شناخت امام زمان علیه السلام، شناخت سیرت و راه او ممکن نیست، و بدون شناخت سیره و طریقه او، شناخت شریعت میسر نیست. و بدون شناخت شریعت، دست یابی به سعادت دنیا و آخرت محال خواهد بود.

امام زمان علیه السلام را باید شناخت، با آرمان ها و اهداف او آشنا شد، و برای یاری او آماده گشت؛

ص: ۱۰

۱- ۳. مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً، بحارالانوار، ج ۲۲، ص ۳۳۱، ح ۳۱۷.

۲- ۴. اَللّٰهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي، بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۷، ح ۱۸.

زیرا او تنها امام حاضر و ناظر بشریت است. او تنها باقی مانده خدا در زمین، و گوهر پاک زاده پیامبران علیهم السلام، و یگانه بازمانده نسل پیشوایان معصوم علیهم السلام است.

زندگانی شگفت او، غیبت پر رمز و راز او، طول عمر معجزه آمیز او، و ظهور نورانی و حیات آفرین او، همگی زمینه ساز استثنایی ترین و پربرترین فصل تاریخ انسان ها بلکه والاترین و مهم ترین فراز تاریخ آفرینش؛ یعنی «حاکمیت توحید در سراسر گیتی» است. به امید آن روز!

ص: ۱۱

در جو هراس ناک شهر سامرا، و دور از چشم جاسوسان و گماشتگان حکومت جور عباسی، آخرین خورشید آسمان ولایت در سحرگاه روز جمعه پانزدهم شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری، در خانه کوچک امام حسن عسکری علیه السلام طلوع کرد. (۱)

او در اولین لحظات ولادت به یگانگی خدا و نبوت پیامبر صلی الله علیه و آله شهادت داد و در هفتمین روز در آغوش پدر بزرگوارش آیه شریفه قرآن را قرائت نمود:

«وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ». (۲)

او را بر حسب وصیت پیامبر صلی الله علیه و آله و مطابق احادیث بشارت آسا، «محمد» نام نهادند، تا نه فقط با سیمای زیبایش - که بیشترین شباهت را به رسول الله صلی الله علیه و آله داشت - بلکه با نام و مرامش نیز یاد

ص: ۱۳

۱- ۵. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳ و ۴.

۲- ۶. آیه ۵ سوره قصص: (و ما اراده کردیم که بر مستضعفان زمین منت گذاریم و آنان را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم.)

آور آن آخرین پیامبر بزرگ الهی باشد و آینه تمام نمای جدش خاتم انبیاء صلی الله علیه و آله گردد. کنیه اش را نیز به همین مناسبت «ابوالقاسم» نهادند؛ اگر چه به مناسبت های دیگر کنیه های ابوجعفر، ابوعبدالله و ابوصالح نیز به آن افزوده شد.

مهدی، قائم، منتظر، صاحب العصر، صاحب الامر، صاحب الزمان، بقیه الله، حجت الله، منصور، خلف صالح، موعود، از مشهورترین القابی هستند که در کتب حدیث و دعا و کتب تاریخی در مورد امام زمان علیه السلام به آن ها تصریح شده است.

ص: ۱۴

حضرت ابو محمد امام حسن عسکری علیه السلام که در طی دو دهه عمر شریف خویش، جز مرارت و سختی ندیده و در مبارزه پیدا و پنهان علیه حکومت جابرانه عباسیان، همواره گرفتار حبس و مراقبت شدید آنان بوده است، در بیست و سومین سال عمر با برکت خود، با مشاهده ولادت اولین و آخرین فرزند خویش، شادمان از انجام وعده قطعی خداوند، خطاب به اصحاب فرمود:

«ستم گران پنداشتند که می توانند مرا بکشند، تا این نسل منقطع گردد! آنان قدرت خدا را چگونه یافتند.» (۱)

با ولادت حضرت مهدی علیه السلام یکی از حساس ترین و پرتحرک ترین بخش های امامت حضرت امام حسن عسکری علیه السلام آغاز شد، آن بزرگوار علیرغم همه فشارهای حکومت و مراقبت های مأموران، با زیرکانه ترین اسلوب ها و بهره گیری از امین ترین اصحاب خویش به شکل های مختلف کوشید تا همه شیعیان

ص: ۱۵

و موالیان اهل بیت علیهم السلام را از ولادت قائم آل محمد علیه السلام با خیر سازد و به مناسبت های گوناگون آنان را با
چهره امام پس از خویش آشنا گرداند. (۱)

ص: ۱۶

۱- ۸. اسلوب معرفی ولادت و امامت دوازدهمین پیشوای شیعه آن چنان دقیق و همه گیر طرح ریزی شده بود که حتی
مخالفان هم قادر به انکار آن نمی باشند. در کتاب شریف منتخب الاثر، ص ۳۲۲ - ۳۴۱، نام ۶۵ نفر از مؤلفان و دانشمندان
اهل سنت ذکر شده که در کتاب های خود به آن اعتراف دارند.

بزرگ زاده ای از نسل دو تن از بزرگ ترین شخصیت های اجتماعی - مذهبی رومیان، میلکه، دختر «یشوعا» فرزند قیصر روم، که مادرش نیز از فرزندان حضرت شمعون، وصی حضرت عیسی مسیح علیه السلام بود، افتخار مادری حضرت مهدی علیه السلام را یافت.

او به دنبال ماجرای شگفت که باعث به هم خوردن مراسم ازدواجش با یکی از بزرگ زادگان قیصر شد، پیامبر صلی الله علیه و آله را در خواب دید و به پذیرش اسلام افتخار یافت و در جریان یکی از جنگ ها خود را در زمره اسیر شدگان رومی به مرکز حکومت عباسیان (بغداد) رسانید و در آنجا به امر «امام هادی علیه السلام» توسط «بشر بن سلیمان» خریداری شد و در خانه آن امام بزرگوار به همسری امام حسن عسکری علیه السلام درآمد.

او را به نام های «نرجس»، «سوسن»، «ریحانه» و «صیقل» ذکر کرده اند. (۱) عفت، ایمان، طهارت، نیکویی اخلاق و رفتار او به اندازه ای بود که «حکیمه خاتون» که خود فرزند امام و خواهر امام

ص: ۱۷

و عمّه امام بود، در تکریم و بزرگداشت او می کوشید و حضرت امام هادی علیه السلام همواره از او به نیکی یاد می فرمود.

پیش از این ها نیز امیرالمؤمنین علیه السلام و امام صادق و امام محمد تقی علیهما السلام، از او با عنوان های خَيْرَةُ الْأُمَمَاءِ (برگزیده از کنیزان) و سَيِّدَةُ الْأُمَمَاءِ (سرور کنیزان) یاد نموده بودند.

در مدّت حمل، هیچ اثری بر مادر امام زمان علیه السلام پدیدار نبود و فقط در آخرین شب بود که امام حسن عسکری علیه السلام از حضرت حکیمه درخواست کردند که:

«ای عمّه! امشب افطار را پیش ما قرار بده؛ زیرا خدای عزّوجلّ امشب تو را به ولادت ولیّ و حجّت خویش شادمان خواهد ساخت»^(۱).

ص: ۱۸

۱- ۱۰. همان، ص ۳۲۳. مادر امام زمان علیه السلام در سال ۲۵۸ ه. ق در گذشت.

زمانی که یازدهمین پیشوای معصوم مسلمانان به زهر جفای معتمد، خلیفه ستمگر عباسیان، در سن بیست و هشت سالگی به شهادت رسید، حضرت مهدی علیه السلام کودکی پنج ساله بود. (۱)

آغاز امامت حضرت مهدی علیه السلام در خردسالی با توجه به اعجاز الهی و قدرت خدادادی اعجاب برانگیزی که در وجود هر امام معصوم به ودیعت نهاده شده، امری شگفت و قابل تردید نیست.

به ویژه که در تاریخ نمونه هایی بارز از این قبیل تکرار شده و مورد قبول و تصدیق همگان است. آن چنان که قرآن کریم درباره حضرت یحیی علیه السلام می فرماید:

«وَأَتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا»؛ (۲)

«ما در کودکی او را به نبوت و حاکمیت رساندیم».

و درباره حضرت عیسی علیه السلام حکایت سخن گفتن او را در گهواره نقل می فرماید:

ص: ۱۹

۱- ۱۱. زندگانی امام حسن عسکری علیه السلام، و ارشاد، ص ۳۸۳.

۲- ۱۲. سوره مریم ۱۹، آیه ۱۲.

«قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا»؛ (۱)

«گفت: من بنده خدا هستم و او به من کتاب عنایت کرده و مرا پیامبر قرار داده است.»

ص: ۲۰

۱-۱۳. سوره مریم، ۱۹، آیه ۳۰.

همان دلایلی که باعث شد ولادت امام زمان علیه السلام از دشمنان و مخالفان مخفی بماند، سبب غیبت او نیز گشت.

امام زمان علیه السلام را در روایات به حضرت موسی علیه السلام تشبیه کرده اند^(۱) که فرعونیان به انگیزه از بین بردن او همه زنان حامله و همه شیرخوارگان آن دوران را مورد هجوم قرار دادند و همه پسران نوزاد را از دم تیغ گذراندند.

عباسیان برای حفظ پایه های حکومت غاصبانه خویش و جلوگیری از پدید آمدن آخرین وصی پیامبر صلی الله علیه و آله که از بین برنده همه ستمگران و جباران معرفی شده بود، برای هر جنایتی آمادگی داشتند.

در سال ۲۶۰ ه ق که حضرت مهدی علیه السلام از حجره بیرون آمد و عموی خود «جعفر کذاب» را به کنار زد و بر جنازه پدر بزرگوارش نماز خواند^(۲) و با این عمل آغاز امامت خویش را اعلام فرمود،

ص: ۲۱

۱- ۱۴. منتخب الاثر، ص ۳۰۱.

۲- ۱۵. ینابیع الموده، ص ۴۶۱. در برخی کتب آمده است که «ابو عیسی بن متوکل» به امر «معتد عباسی» بر امام علیه السلام نماز خواند.

عوامل حکومت عباسی به فکر دسیسه افتادند و به شهادت او کمر بستند.

خداوند متعال آخرین حجت خویش را با قدرت مطلقه خود از همان آغاز امامت، در پس پرده غیبت قرار داد تا او را از توطئه های دشمنان در امان بدارد و از کشته شدن او جلوگیری به عمل آورد.

«يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ» (۱)

«می خواهند نور خدا را با دهان هایشان خاموش کنند؛ در حالی که خداوند نور خویش را کامل خواهد ساخت، اگر چه برای کافران ناخوشایند باشد.»

ص: ۲۲

۱-۱۶. سوره صف ۶۱، آیه ۸.

در سامرا، در جوار بارگاه مقدس امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام سردابی هست که به عنوان محل برگزاری نماز توسط سه امام بزرگوار ما حضرت امام هادی و امام حسن عسکری و امام زمان علیهم السلام مورد احترام است. اما متأسفانه برخی نویسندگان و تاریخ نگاران اهل سنت، داستانی ساختگی را مبنی بر غایب شدن امام زمان علیه السلام در سرداب در نوشته های خویش آورده و با متهم ساختن شیعیان به انتظار خروج امام زمان علیه السلام از سرداب، آن را مسخره کرده و شیعه را مورد انتقاد قرار داده اند.^(۱)

در پاسخ به این بی احترامی ها، دانشمندان شیعه هم با تحقیق و استدلال، نحوه تلقی آنان را انکار کرده اند. در این جا به جواب مرحوم علامه امینی اکتفا می کنیم که در «الغدیر» فرموده است:

«... و تهمت سرداب، تهمتی زشت تر است،... شیعه اصلاً اعتقاد ندارد که امام علیه السلام در سرداب غیبت کرده است.

ص: ۲۳

۱- ۱۷. برخی از این مغرضان، سویدی، ابن حجر، ابن تیمیه و عبدالله فصیمی هستند، به کتاب، حیاة الامام المهدی علیه السلام، قرشی مراجعه شود.

و نه آن ها بوده اند که او را غایب گردانیده اند و نه آن امام معصوم علیه السلام از سرداب ظهور خواهد کرد، بلکه اعتقاد شیعه به مدد روایات بر آن است که او از مکه معظمه و برابر کعبه ظهور خواهد کرد، و هیچ کس به سرداب قائل نیست... و ای کاش سازندگان قصیه سرداب در این دروغ فاحش همگی بر یک رأی می بودند تا نشانه های ساختگی بودن آن رسوایشان نمی ساخت، و چنین نبود که یکی از آن ها سرداب را در حله و دیگری در بغداد و آن دیگر در سامرا بدانند و برخی هم از آن اظهار بی اطلاعی کنند. (۱)

ص: ۲۴

غیبت صغری تا سال ۳۲۹ هجری قمری طول کشید. (۱) در مدت ۶۹ سال، اگر چه حضرت مهدی علیه السلام از دید کلیه دشمنان مخفی بودند، لکن تعداد چهار نفر از یاران و اصحاب خاص ایشان، با او در ارتباط همیشگی بودند و سؤالات و مشکلات مردم را به حضور حضرت عرضه داشته و پاسخ آن بزرگوار را به مردم می رساندند. که نایبان خاص ایشان عبارت بودند از:

۱ - عثمان بن سعید عمروی

وی از یازده سالگی در خدمت امام هادی علیه السلام به سر می برد و بعدها با تظاهر به روغن فروشی در اوج خفقان حکومت متوکل و سایر حاکمان جور عباسی بیش ترین نقش را در انتقال معارف به شیعیان بر عهده گرفت. او که از وکلا و نواب دو امام پیشین بود، به عنوان اولین نایب خاص حضرت مهدی علیه السلام معرفی شد. او در سال ۳۰۰ هجری قمری درگذشت و در بغداد مدفون شد. (۲)

ص: ۲۵

۱- ۱۹. منتخب الاثر، ص ۳۵۸.

۲- ۲۰. حیاة الامام المهدی علیه السلام، قرشی، ص ۱۲۱ - ۱۲۳؛ بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۴۴.

۲ - محمد بن عثمان عمروی

وی پس از فوت پدر، افتخار نیابت خاص از امام زمان علیه السلام را یافت. او که چندین کتاب در فقه و حدیث نگاشته است، چندین بار مورد تأیید خاص قرار گرفت و حضرت مهدی علیه السلام درباره اش فرمود:

«إِنَّهُ ثَقَاتِي وَكِتَابُهُ كِتَابِي»^(۱)؛

«او مورد اطمینان من است و نوشته او نوشته من است.»

او در آخر جمادی الاول سال ۳۰۵ هجری قمری درگذشت.

۳ - حسین بن روح نوبختی

محمد بن عثمان، چندی قبل از فوت خویش، به امر امام علیه السلام او را به سفارت و نیابت معرفی نمود. او از بزرگان اهل علم و مشهور به فضیلت و تقوا بود.

مناظراتی که از او نقل شده است، دلالت بر قدرت روحی و کثرت دانش او دارد. وی چنان با اراده و با استقامت بود که یکی از دانشمندان معاصرش درباره اش گفت:

ص: ۲۶

«اگر دشمنان، او را ریز ریز کنند او امام زمان علیه السلام را به آنان نشان نخواهد داد».^(۱)

وی بیست و یک سال در مقام نیابت خاص باقی ماند و در سال ۳۲۶ هجری قمری در گذشت و در «بغداد» مدفون گشت.^(۲)

۴ - علی بن محمد سمري

در عظمت مقام او کافی است که با وجود شخصیت های عظیم علم و تقوا و مؤلفان گران قدری هم چون «محمد بن یعقوب کلینی» صاحب «کافی»، تنها او افتخار نیابت خاص امام زمان علیه السلام را پیدا کرد.

شش روز قبل از وفات او امام زمان علیه السلام در نامه ای از مرگش خبر داده و شروع غیبت کبری را به اطلاع مسلمانان رساند.^(۳)

او در نیمه شعبان سال ۳۲۹ هجری قمری به جوار رحمت حق انتقال یافت.^(۴)

ص: ۲۷

۱- ۲۲. مرآة المعارف، ج ۱، ص ۲۵.

۲- ۲۳. منتخب الاثر، ص ۳۹۳.

۳- ۲۴. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۶۱.

۴- ۲۵. همان، صفحه ۳۶۰.

دوران ۶۹ ساله غیبت صغری به عنوان مقدمه ای برای غیبت کبری، و فصلی کوتاه برای آماده سازی مردم جهت تحمل غیبتی طولانی به شمار می رود.

این غیبت کبری که تاکنون حدود یازده قرن طول کشیده، از چند جهت با غیبت صغری اختلاف دارد:

۱ - زمانش بسیار طولانی تر از آن است.

۲ - کسی به عنوان نیابت خاصه با امام زمان علیه السلام ارتباط ندارد.

۳ - فقیهان جامع الشرائط - که ویژگی های آنان در کلام امام صادق و امام عسکری و امام زمان علیهم السلام آمده است (۱) - به عنوان والیان و نمایان عام امام زمان علیه السلام عهده دار حکومت اسلامی در عصر غیبت بوده و مسئولیت دفاع از اسلام و مسلمین و اجرای احکام و حدود الهی و رهبری کلیه امور اجتماعی و اقتصادی مسلمین بر عهده آنان گذاشته شده است؛ که از آن به «ولایت فقیه» تعبیر می شود.

ص: ۲۸

۱- ۲۶. به وسائل الشیعه، کتاب القضاء و ولایت فقیه و کتاب البیع حضرت امام خمینی رحمه الله مراجعه شود.

۴ - پایان یافتن آن به آماده شدن مردم و فراهم گشتن شرایط برای حکومت واحد جهانی بستگی دارد.

۵ - مدّت آن را هیچ کس جز خدای متعال نمی داند و مقدار زمان آن در هیچ حدیثی ذکر نشده و تعیین کنندگان وقت ظهور - که تعیین کنندگان مدّت غیبت نیز محسوب می شوند - دروغگو و افترا زننده شمرده شده اند (۱).

ص: ۲۹

۱- ۲۷. منتخب الاثر، ص ۴۰۰.

توضیح

این که به حقیقت چرا امام زمان علیه السلام در پس پرده غیبت پنهان گشته، به اراده حکیمانه خداوند بستگی دارد و از اسرار پیچیده نظام هستی به شمار می رود. (۱)

با این همه آنچه در برخی احادیث به عنوان حکمت های غیبت ذکر شده است، می تواند با اشاره به برخی عوامل مؤثر در غیبت، موجب تذکر و عبرت آموزی و چاره اندیشی بندگان خدا باشد:

۱ - سنت الهی

امام صادق علیه السلام فرموده است:

سنت هایی که در مورد غیبت پیامبران علیهم السلام اتفاق افتاده، همگی به طور تمام و کمال در مورد قائم ما اهل بیت، به وقوع خواهد پیوست. (۲)

۲ - حفظ جان امام و خوف از کشته شدن او

که در حقیقت به معنی از بین رفتن پیام او

ص: ۳۰

۱- ۲۸. امام صادق علیه السلام فرمود: «وقتی دانستیم که خدای عزوجل حکیم است، تصدیق می کنیم که افعال و اقوال او همگی مطابق حکمت است، اگر چه وجه آن برای ما آشکار نباشد». کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۲.

۲- ۲۹. همان، ص ۳۴۵.

و نافرجام ماندن مأموریت های او در حاکمیت بخشیدن به اسلام و قرآن است (۱).

امام صادق علیه السلام در پاسخ سؤالی درباره وجه غیبت امام زمان علیه السلام می فرماید:

«از کشته شدن خویش می ترسد» (۲).

۳- آمادگی جهانی برای پذیرش حکومت اسلام و محو سلطه مستکبران

امام زمان علیه السلام می فرماید:

«من در زمان ظهورم، در حالی قیام می کنم که بیعت و پیمان هیچ طاغوتی بر گردنم نیست» (۳).

۴- آزمایش مردم

پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است:

«در غیبت مهدی علیه السلام کسی بر اعتقاد به امامتش ثابت نمی ماند مگر آن که خداوند قلبش را به ایمان آزموده باشد» (۴).

ص: ۳۱

۱- ۳۰. اگر چه خداوند متعال به قدرت نامتناهی خود می تواند حتی با حضور امام، ایشان را از هر گزندی محفوظ دارد؛ لکن قرار نیست همه زندگی دنیایی بر اساس معجزه پیش برود. چون دنیا محل وظیفه و تکلیف و جریان اسباب و علل عادی است.

۲- ۳۱. همان، ص ۴۸۱، «یخاف علی نفسه الذبح».

۳- ۳۲. منتخب الاثر، ص ۲۶۷.

۴- ۳۳. غَیْبَهُ لَا يَثْبُتُ فِيهَا عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ إِلَّا مَنْ اِمْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ، همان، ص ۱۰۱.

۵- گناهان مردم و عدم آمادگی آنان

«امام زمان علیه السلام خود را به خورشیدی تشبیه می فرماید که ابرها آن را پوشیده باشند»^(۱).

وقتی خاصیت وجود امام زمان علیه السلام چون خورشید، نور افشانی و اعطای فیض است، ابرهای پوشاننده، جز گناهان و قدر ناشناسی مردم چه می تواند باشد؟

ص: ۳۲

۱- ۳۴. احتجاج، ص ۲۶۳؛ و بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۹۲.

این که غیبت امام زمان علیه السلام چگونه است و چه خصوصیات دارد، در برخی از احادیث معصومین علیهم السلام مورد بحث قرار گرفته، لکن هرگز نمی توان از مجموعه این احادیث به تصویری روشن و قطعی از چگونگی غیبت آن بزرگوار دست یافت. از این رو آنچه در پی می آید، تنها بیان گر برخی از این ویژگی ها است:

۱ - همانند خورشید است، آن زمان که ابرها آن را پوشانیده باشند.

«كَمَا يَنْتَفِعُونَ بِالشَّمْسِ إِذَا سَتَرَهَا سَحَابٌ» (۱).

۲ - مردم او را می بینند ولی نمی شناسند.

«يَجْعَلُ اللَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْخَلْقِ حِجَابًا يَرَوْنَهُ وَلَا يَعْرِفُونَهُ» (۲).

۳ - هر سال در مراسم حج شرکت می کند و در عرفات می ایستد و به دعای مؤمنین آمین می گوید.

«وَإِنَّهُ لَيَحْضُرُ الْمَوْسِمَ فِي كُلِّ سَنَةٍ»

ص: ۳۳

۱- ۳۵. منابع الموده، ص ۴۷۷.

۲- ۳۶. کمال الدین، ج ۲، ص ۳۵۱.

وَيَقِفُ بِعَرَفَةَ فَيَوْمُنَّ عَلَى دُعَاءِ الْمُؤْمِنِ» (۱).

۴- اگر چه شخص او از دیدگان مردم غایب می گردد لکن یاد او از دل هایشان نمی رود.

«إِنْ غَابَ عَنِ النَّاسِ شَخْصُهُ فِي حَالِ هُدْنِهِ لَمْ يَغِبْ عَنْهُمْ مَثْبُوتٌ عَلَيْهِ» (۲).

۵- بسیاری از شیفتگان و دل دادگان، توفیق دیدار و شناخت او را یافته اند. (۳)

۶- مکان مشخصی ندارد و بیش تر در صحراها و اطراف شهرهای نامشخص زندگی می کند.

۷- او به دور از مساکن ستم گران و به طور ناشناخته، همچون سایر انسان ها، در مسکنی خاص به سر می برد و همانند مردم به غذا، پوشاک و استراحت نیازمند است و بنابر قولی، همسر و فرزند نیز دارد.

۸- در مجالس مردم شرکت می کند و بر

ص: ۳۴

۱- ۳۷. منتخب الاثر، ص ۲۷۷.

۲- ۳۸. همان، ص ۲۷۲.

۳- ۳۹. در کتبی مانند: بحار الانوار، نجم الثاقب، جنه المأوی، دارالسلام و عبقری الحسان، صدها حکایت از دیدار کنندگان حضرت مهدی علیه السلام نقل شده است.

فرش های آنان قدم می گذارد و در کوچه و بازارهایشان راه می رود.

۹ - گاهی حکمت الهی اقتضا می کند که امام زمان علیه السلام در مکانی حاضر باشد، ولی دیده نشود.

امام رضا علیه السلام فرمود:

«لَا يُرَى جِسْمُهُ» (۱).

و امام صادق علیه السلام فرمود:

«يَغِيبُ عَنْكُمْ شَخْصُهُ» (۲).

و گاهی حکمت بر آن است که دیده شود، لکن شناخته نشود.

محمد بن عثمان عمری رحمه الله گوید:

«يَرَى النَّاسَ وَيَعْرِفُهُمْ وَيَرَوْنَهُ وَلَا يَعْرِفُونَهُ» (۳).

ص: ۳۵

---

۱ - ۴۰. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۳.

۲ - ۴۱. همان، ص ۳۲.

۳ - ۴۲. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۳۵۰.

امام زمان علیه السلام از آن رو که وارث همه پیامبران عظیم الشان و اولیای گران قدر الهی است، مجموعه ای کامل از صفات کمال و جمال را دارا است. او تجلی بخش اخلاق عظیم پیامبر صلی الله علیه وآله و خصوصیات شگفت امیرالمؤمنین علیه السلام و مکارم و فضایل والای فاطمه زهرا علیها السلام و فرزندان معصوم ایشان است. اشاره به برخی از این ویژگی ها، می تواند مقدمه ای آگاهی بخش برای تبعیت از آن امام و همسویی با او باشد.

۱- دانش گسترده

امیرالمؤمنین علیه السلام درباره او فرمودند:

«هُوَ أَكْثَرُكُمْ عِلْمًا»:

«او دانشمندترین شما است».(۱)

امام باقر علیه السلام فرمود:

«دانایی به کتاب خدای عزوجل و سنت پیامبر صلی الله علیه وآله در قلب مهدی ما می روید، هم چنان که گیاهان به بهترین شکل از زمین می رویند. پس هر کس او را دید، بگوید: سلام بر شما ای اهل بیت رحمت

ص: ۳۶

و نبوت و ای گنجینه علم و جایگاه رسالت» (۱).

۲- زهد و بی‌اعتنایی به دنیا

امام رضا علیه السلام درباره او فرمود:

«وَمَا لِيَأْسُ الْقَائِمِ إِلَّا الْغُلِيظُ، وَمَا طَعَامُهُ إِلَّا الْجَشَبُ»؛

«لباس قائم علیه السلام ما چیزی نیست جز پوشاکی خشن، و غذای او چیزی نیست جز طعامی خشک» (۲).

۳- عدالت گستری در بین مردم

امام باقر علیه السلام درباره حضرت مهدی علیه السلام فرمود:

«يَعْدِلُ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ، أَلْبَرِّ مِنْهُمْ وَالْفَاجِرِ»؛

«او در بین مردم به عدالت رفتار می‌کند؛ چه نیکوکار باشند و چه بدکار» (۳).

ص: ۳۷

۱- ۴۴. منتخب الاثر، ص ۳۰۹.

۲- ۴۵. غیبت نعمانی، ص ۲۳۳، منتخب الاثر، ص ۳۰۷.

۳- ۴۶. منتخب الاثر، ص ۳۱۰.

۴ - عمل به سنت پیامبر صلی الله علیه وآله

پیامبر صلی الله علیه وآله فرمود:

«او از من است، اسمش همانند اسم من است. خداوند مرا و آیین مرا به وسیله او حفظ می نماید. و او به سنت و روش من عمل می کند».^(۱)

۵ - جود و بخشش

پیامبر صلی الله علیه وآله فرمود:

«مردی به نزد او می آید و می گوید: ای مهدی! چیزی به من ببخش، عطایی بفرما. پس حضرت مهدی علیه السلام آن مقدار از مال را که او بتواند حمل کند در دامنش می ریزد».^(۲)

۶ - دعا و عبادت

نمازهای خاص و دعاهای فراوانی که از ناحیه مقدسه امام زمان علیه السلام رسیده است، همگی دلالت بر مداومت آن بزرگوار بر دعاها و عباداتی دارند که به یقین بالاترین نشانه بندگی و قوی ترین عامل در تقرب به سوی خدا به شمار می آیند.

ص: ۳۸

۱- ۴۷. منتخب الاثر ص ۳۱۰.

۲- ۴۸. کنز العمال، ج ۶، ص ۳۹، و ینابیع الموده، ص ۴۳۱.

اگر پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله برای آمادگی یافتن جهت دریافت مسئولیت بزرگ رسالت، مأمور به اقامه نماز شب به صورت واجب می شود، به این معنا است که کثرت بندگی و شدت اهتمام به نماز و دعا و عبادت، لازمه پذیرش مسئولیت های بزرگ است و از همین رو، قبول مسئولیت حاکمیت بخشیدن به توحید و عدالت در سراسر دنیا توسط امام زمان علیه السلام جز در سایه عبادت های همیشگی و دعاهای پیوسته آن بزرگوار میسر نیست.

۷- شجاعت و صلابت

رویارویی با همه مشرکان و مستکبران و به زانو درآوردن همه قدرت های طاغوتی دنیا، دلاوری بی نظیر و استواری بی بدیل می طلبد.

کسی که همچون رسول الله صلی الله علیه وآله در گرما گرم پیکارها، رزمش مایه دل گرمی رزم آوران، و حضور قاطعانه اش پشتوانه کفر ستیزان و همانند امام علی علیه السلام زره اش پشت نداشته باشد و همانند امام حسین علیه السلام مرد میدان رزم باشد.

۸- صبر و شکیبایی

استقامت و صبر هر انسان را باید با بررسی میزان بلاها و مقدار مشکلات وارده بر او، برآورد

ص: ۳۹

کرد. صبورترین و بردبارترین انسان های تاریخ، چند سال در برابر سختی ها دوام آورده و چه اندازه بلاها و غم ها را تحمل کرده اند؟

به یقین محنت ها و بلاها و مصیبت های امام زمان علیه السلام در طول این همه قرن، هرگز قابل مقایسه با هیچ انسان دیگری نیست؛ زیرا کثرت بلاها و طول زمان ابتلائات است که صبر و استقامتی والا می طلبد؛ بلکه نوع مسئولیت انسان هم در تعیین میزان استقامت و شکیبایی، تأثیرگذار است و حضرت مهدی علیه السلام امام زمان و حجت عالمیان و ولی همه مؤمنان و پدر و سرپرست همه شیعیان است.

ص: ۴۰

«طول عمر»

از میلاد امام زمان علیه السلام (۲۵۵ ه ق) تاکنون، بیش از هزار سال می گذرد. این عمر طولانی ممکن است ده ها، صدها بلکه هزارها سال دیگر ادامه یابد. با این همه، هرگز جای شگفتی نیست؛ زیرا:

یکم: خدای بزرگی که انسان را از هیچ آفریده و ایجاد و بقای هر چیزی تنها به اراده او بستگی دارد؛

«إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ» (۱).

توانایی دارد که حیات یکی از آفریده های خویش را بنا به حکمت هایی، چندین هزار سال، طولانی گرداند.

در قرآن کریم درباره حضرت یونس آمده است که اگر توبه نمی کرد خداوند او را تا روز قیامت در شکم نهنگ زنده نگه می داشت. (۲)

دوم: کتاب های تاریخ سرشار از داستان انسان های کهن سالی است که صدها سال بدون هیچ گونه مریضی و ناراحتی عمر کرده اند.

ص: ۴۱

۱- ۴۹. سوره یس ۳۶.. آیه ۸۲.

۲- ۵۰. سوره صافات ۳۷، آیه ۱۴۴.

در تورات آمده است که «ذوالقرنین» سه هزار سال عمر کرد.^(۱) قرآن کریم نیز آن جا که از نوح پیامبر علیه السلام سخن می گوید، عمر او را ۹۵۰ سال تا پیش از طوفان، ذکر می فرماید.^(۲)

سوم: از نظر منطقی، در ارتقای تدریجی عمر یک موجود نمی توان حد خاصی را معین کرد و بالاتر از آن را ناممکن شمرد. پس اگر عمر یک انسان مثلاً ممکن است صد، صد و پنجاه و دوست سال باشد، بالاتر از این هم ممکن است و این سلسله تدریجی اگر به چند هزار سال هم برسد باز هم نمی توان گفت ناممکن است.

چهارم: علم ثابت کرده است که اگر مواد لازم اندام های بدن به مقدار متناسب به آن ها برسد و همواره از مریضی ها و نارسایی های هر یک از آن ها پیشگیری شود، عمر موجودات زنده به طور شگفت انگیزی قابل ازدیاد است. به این ترتیب هیچ بُعدی ندارد که امام زمان علیه السلام با توجه به آگاهی های خدادادی و بی انتهای خود، ده ها برابر عمر طبیعی سایر انسان ها عمر داشته باشد.

ص: ۴۲

۱- ۵۱. منتخب الاثر، ص ۲۷۶.

۲- ۵۲. سوره عنکبوت ۲۹، آیه ۱۴.

عاقبت روزگار پرمراست غیبت امام زمان علیه السلام به سر خواهد آمد و دوران پرشکوه ظهور و غلبه اسلام و توحید، فرا خواهد رسید.

با چنین دیدگاهی هر کس که به امام زمان علیه السلام اعتقاد دارد و پیمان ولایت و طاعت او را بر عهده گرفته است، همیشه چشم انتظار خواهد بود و هرگز از حرکت و تلاش برای آماده سازی خویش و جامعه اش دست بر نخواهد داشت.

در احادیث شریفه انتظار کشیدن برای مهدی موعود علیه السلام همپایه جهاد در راه خدا، بلکه جهاد و شهادت در پیشگاه رسول خدا صلی الله علیه و آله شمرده شده است،^(۱) که اولاً نشانگر اهمیت بسیار زیاد انتظار در عصر غیبت، و ثانیاً بیانگر سختی های راه انتظار و لزوم مقاومت و سخت کوشی در این مسیر است.

انتظار هرگز به معنی یک جا نشستن و بی تفاوت ماندن و چشم به آینده دوختن نیست بلکه به پاخاستن و به انحرافات و کژی ها اعتراض نمودن و برای آینده ای روشن و اسلامی، زمینه سازی کردن است.

ص: ۴۳

شناخت امام و اعتقاد به امامت

تا امام زمان علیه السلام شناخته نشود و امامت او مورد اعتقاد قرار نگرفته باشد، چگونه می تواند انتظار شکل بگیرد؟! و چنین شناخت و اعتقادی، اساسی ترین ویژگی منتظران به شمار می آید، از آن رو که خود از ارکان مهم انتظار و مقدمه آن محسوب می شود. چنان که در کلام امام سجاد آمده است:

«إِنَّ أَهْلَ زَمَانِ غَيْبَتِهِ، الْقَائِلُونَ بِإِمَامَتِهِ، الْمُتَنَتِّظُونَ لِظُهُورِهِ، أَفْضَلُ أَهْلِ كُلِّ زَمَانٍ»؛^(۱)

«همانا مردم زمان غیبت حضرت مهدی علیه السلام که به امامت او قائل باشند و در انتظار ظهورش به سربرند، برتر از مردم هر زمان دیگرند.»

پرهیزکاری و خوش اخلاقی

معیار کرامت و برتری در اسلام چیزی جز پرهیزکاری نیست؛

ص: ۴۴

«إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ»؛ (۱)

چنان که معیار ارزش ایمان، چیزی جز درجات نیکویی اخلاق نیست؛

«أَفْضَلُكُمْ إِيْمَانًا، أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا».

بنابراین، قابل تصور نیست که فضیلت و کرامت انتظار، برای کسانی، خارج از محدوده تقوا و خوش اخلاقی حاصل آید.

امام صادق علیه السلام فرمود:

«مَنْ سَرَّ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ فَلْيَنْتَظِرْ وَلْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَمَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ وَهُوَ مُنْتَظِرٌ»؛ (۲)

«هر کس دوست دارد از اصحاب و یاوران قائم علیه السلام باشد، باید انتظار بکشد و براساس پرهیزکاری و نیکویی اخلاق رفتار نماید؛ در حالی که چشم انتظار ظهور است.»

فرمان پذیری

کسی که چشم انتظار امام معصوم خویش

ص: ۴۵

۱- ۵۵. سوره حجرات ۴۹، آیه ۱۳.

۲- ۵۶. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۰، ح ۵۰.

است، با اعتقاد به رهبری همه جانبه او، اطاعتش را واجب می‌شمارد و با فرمانبری از او در دوره غیبت، خود را برای اطاعت بی‌چون و چرا از او در هنگام ظهور آماده می‌سازد.

امام صادق علیه السلام فرمود:

«طُوبَى لَشِيعَةِ قَائِمِنَا الْمُتَنْتَظِرِينَ لِظُهُورِهِ فِي غَيْبَتِهِ، وَالْمُطِيعِينَ لَهُ فِي ظُهُورِهِ»؛^(۱)

«خوشا به حال شیعیان قائم ما که در زمان غیبتش، در انتظار او به سر می‌برند و در دوران ظهورش مطیع او هستند.»

دوستی با دوستان حضرت مهدی علیه السلام و دشمنی با دشمنان او

یکی از قابل‌اعتمادترین معیارهای دوستی برای هر انسان بررسی دوستی‌ها و دشمنی‌های او است.

دوستِ دشمن و دشمنِ دوست را هرگز نمی‌توان دوست نامید؛ چنان‌که دوستِ دوست و دشمنِ دشمن را نمی‌توان دشمن حساب کرد.

ص: ۴۶

طبیعی است که هر انسانی دوست دار دوستان محبوب خود و دشمن دشمنان او است.

منتظران امام زمان علیه السلام که انتظارشان تجلی محبت و علاقه و احترام آنان به او است به یقین دوستان امام زمان علیه السلام را دوست می دارند و با دشمنانش دشمن هستند.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود:

«طُوبَى لِمَنْ أَدْرَكَ قَائِمَ أَهْلِ بَيْتِي وَهُوَ يَأْتُمُّ بِهِ فِي غَيْبَتِهِ قَبْلَ قِيَامِهِ وَلِيَتَوَلَّى أَوْلِيَاءَهُ وَيُعَادِيَ أَعْدَاءَهُ»؛^(۱)

«خوشا به حال آنان که قائم خاندان مرا درک کرده و در زمان غیبت و قبل از قیامش به او تأسّی می جویند. دوستانش را دوست می دارند و با دشمنانش دشمن هستند.»

ص: ۴۷

«علامات پیش از ظهور»

خدای تبارک و تعالی به خاطر اهمیت ظهور حضرت مهدی علیه السلام و نیز به خاطر جلوگیری از اشتباهات و سوء استفاده ها، علامت هایی را به عنوان نشانه های پیش از ظهور مقرر فرموده است. علامات ظهور را در یک دسته بندی می توان دو قسمت کرد: علایم قطعی، علایم غیر قطعی.

علامت های قطعی نشانه هایی هستند که در روایات قطعی و متواتر وارد شده و نسبت به ظهور آن ها نیز تأکید شده است. مانند: خروج سفیانی و قتل نفس زکيه (۱).

علامت های غیر قطعی، نشانه هایی هستند که یا روایات قطعی در مورد آن ها نداریم و یا توسط معصوم علیه السلام به حتمی بودن آن ها اشاره ای نشده است؛ مثل پنج بار خسوف ماه و پانزده بار کسوف خورشید (۲).

این علامت ها را در دسته بندی دیگری می توان سه قسمت دانست:

ص: ۴۸

۱- ۵۹. منتخب الاثر، ص ۴۳۹.

۲- ۶۰. همان، ص ۴۴۰.

علایم غیر طبیعی در عالم تکوین، علایمی در رفتار اجتماعی و آداب انسان ها، پدیده های طبیعی - مثل خسوف و کسوف متوالی در ماه رمضان، مانند شعله کشیدن آتشی عظیم در شرق آسمان و طلوع خورشید از مغرب - و یا مانند کثرت فحشا و زیاد شدن مدعیان پیامبری و کشته شدن پنج هفتم انسان ها در جنگ.

آنچه در بررسی علامات ظهور مهم و قابل تأمل می باشد این است که، عدم پیدایش هیچ یک از آن ها موجب یقین به تأخیر ظهور نمی تواند باشد؛ زیرا «خداوند امر فرج را تنها در یک شب به سامان می رساند».^(۱)

و لازمه چنین امری انتظاری دایم است، به گونه ای که آمادگی برای ظهور، هر روز تجدید گردد.

ص: ۴۹

ندای آسمانی، فرا رسیدن ظهور حضرت مهدی علیه السلام را به همه انسان ها اعلام خواهد کرد.

حضرت مهدی علیه السلام از کنار خانه کعبه در مسجدالحرام قیام جهانی خویش را آغاز خواهد نمود.

سیصد و سیزده نفر از بهترین یاران و منتظران برای بیعت با امام زمان علیه السلام در کنار کعبه گرد می آیند.

حضرت عیسی مسیح علیه السلام از آسمان نزول خواهد کرد و در نماز خویش به امام زمان علیه السلام اقتدا خواهد کرد.

یاوران حضرت مهدی علیه السلام از گوشه و کنار دنیا به سوی مکه سرازیر گشته و به فرمان دهی آن بزرگوار به سوی عراق حرکت خواهند کرد.

لشکر سفیانی در منطقه ای به نام «بیداء» به زمین فرو خواهد رفت و سپاه پیروزمند اسلام همه دنیا را فتح خواهد کرد.

آن حضرت کوفه را محل استقرار و پایتخت حکومت خود قرار خواهد داد.

اشاره

دوران شکوهمند پس از ظهور حضرت مهدی علیه السلام از دیدگاه های گوناگون در ضمن احادیث و روایات معصومین علیهم السلام به تصویر کشیده شده است:

۱ – حاکمیت اسلام در سراسر گیتی

امام صادق علیه السلام فرمود:

«وقتی قائم قیام کند، هیچ سرزمینی نمی ماند مگر اینکه ندای شهادت به یگانگی خدا و نبوت پیامبر صلی الله علیه وآله در آن به گوش برسد»^(۱).

۲ – اقامه کامل حدود الهی

امام کاظم علیه السلام در تفسیر آیه ۱۷ سوره حدید فرمود:

«این که خداوند زمین را بعد از مرگش زنده می کند، مراد این نیست که زمین را با باران زنده می کند، بلکه خداوند مردانی را بر می انگیزد که زمین را با

ص: ۵۱

۱- ۶۲. إِذَا قَامَ الْقَائِمُ لَا تَبْقَى أَرْضٌ إِلَّا نُودِيَ فِيهَا شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۴۰.

۳- احیای معارف قرآنی

حضرت امام علی علیه السلام در ذکر دست آوردهای قیام حضرت مهدی علیه السلام می فرمایند:

«آن زمان که مردم قرآن را طبق هواهای خویش توجیه کرده باشند او رأی و فکر آنان را به سمت قرآن سوق می دهد و آن را در خدمت حقایق قرآنی قرار می دهد... پس به شما نشان خواهد داد که چگونه کتاب و سنت فراموش شده و مفاهیم زنده آن را احیا خواهد کرد» (۲).

۴- نابودی ستم و برقراری عدالت

رسول خداصلی الله علیه وآله فرمود:

«مهدی از فرزندان من است. او را غیبتی هست. هنگامی که ظهور کند، زمین را پر از عدل و داد سازد؛

ص: ۵۲

۱- ۶۳. مکیال المکارم، ج ۱، ص ۸۱.

۲- ۶۴. نهج البلاغه، خطبه ۱۳۴، ملاحم.

همان گونه که از ظلم و ستم پر شده باشد. (۱)

۵ - تجدید اسلام

امام باقر علیه السلام فرمود:

«آنچه پیامبر صلی الله علیه وآله انجام داد او نیز انجام می دهد، بنیان های پیشین را در هم می شکنند، چنان که رسول الله صلی الله علیه وآله امر جاهلیت را در هم شکست. و او اسلام را دوباره از سر می گیرد.» (۲)

۶ - کمال دانش در بین مردم

امام صادق علیه السلام فرمود:

«علم بیست و هفت حرف است. همه معارفی که پیامبران علیهم السلام آورده اند، فقط دو حرف است. وقتی که قائم ما قیام کند بیست و پنج حرف دیگر علم را ابراز کند و آن را در بین مردم گسترش دهد.» (۳)

ص: ۵۳

۱- ۶۵. الْمَهْدِيُّ مِنْ وُلْدِي، تَكُونُ لَهُ غَيْبَةٌ، إِذَا ظَهَرَ يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا كَمَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا، ينابيع المودّة، ص ۴۴۸.

۲- ۶۶. وَسَيَسْتَأْنِفُ الْإِسْلَامَ جَدِيدًا، مکیال المکارم، ج ۱، ص ۵۷.

۳- ۶۷. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶.

۷- رشد عقلی

امام باقر علیه السلام فرمود:

«وقتی قائم ما قیام کند، خداوند دست بر سر بندگان نهد و عقول آنان را جمع کند و سامان بخشد و فکر و اندیشه آنان را کامل گرداند»^(۱).

۸- امنیت و آسایش

از صحف ادریس علیه السلام نقل شده است که:

«در زمان خروج قائم آل محمد علیهم السلام به زمین امنیتی بخشیده می شود، ضرر رسانیدن به هم، و ترس از یکدیگر از بین می رود»^(۲).

و امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

«در آن زمان زنی بین عراق تا شام پیاده می رود؛ در حالی که هیچ کس و هیچ چیز او را نمی ترساند»^(۳).

۹- برابری و محبت در بین مردم

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

«لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا... لَذَهَبَتْ

ص: ۵۴

۱- ۶۸. منتخب الاثر، ص ۴۸۳، به نقل از کافی.

۲- ۶۹. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۸۴.

۳- ۷۰. مکمال المکارم، ج ۱، ص ۱۰۱.

الشَّخْنَاءُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ»؛^(۱)

«اگر قائم ما قیام کند،... کینه و ستیزه و جدل از دل های بندگان برود.»

۱۰ - تطهیر زمین از گناه

امام صادق علیه السلام در بیان حال مردم پس از ظهور حضرت مهدی علیه السلام فرمود:

«وَلَا يَعْصُونَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فِي أَرْضِهِ»؛^(۲)

«مردم در زمین به نافرمانی خدا نمی پردازند.»

ص: ۵۵

۱- ۷۱. مدرک پیشین.

۲- ۷۲. منتخب الاثر، ص ۴۹۷.

شناخت امام زمان علیه السلام شناختی تعهد آفرین و مسئولیت آور است.

تمسک به ریسمان ولایت، رعایت تقوا و پرهیز از مخالفت امام زمان علیه السلام، مبارزه و تلاش برای زمینه سازی ظهور، استقامت در طریق محبت و یاری رسانی به امام علیه السلام، دعای همیشگی برای نزدیک شدن ظهور و عملی شدن اهداف مقدس آن بزرگوار، وظایف و مسئولیت هایی هستند که یک شیعه منتظر هرگز در انجام آن ها کوتاهی نمی کند.

ممکن نیست کسی امام زمان علیه السلام را بشناسد و با اهداف و آرمان های او آشنا باشد، با این همه، آرام بنشیند و در برابر آنچه که امام زمان علیه السلام - بلکه بالاتر از او خدای امام زمان علیه السلام - از او می خواهد، بی تفاوت بماند.

«استغاثه به امام زمان علیه السلام»

از ناحیه مقدسه امام زمان علیه السلام علاوه بر توقیعات شریفه ای که در زمان غیبت صغری نگاشته شده و متضمن پاسخ گویی آن بزرگوار به سئوالات عدیده شیعیان و موالیان است، دعاها و زیارات خاصه ای نیز نقل شده است که مداومت بر آن ها دارای اثراتی فراوان در ارتقای معنوی و برآورده شدن حاجات مؤمنین است.

اینک در پایان این دفتر به ذکر یکی از این دعاها که مشهور به استغاثه به حضرت مهدی علیه السلام است، می پردازیم.

مرحوم «سید علی خان» در کتاب «کلم الطیب» فرموده است: این استغاثه ای است به حضرت صاحب الزمان علیه السلام، هر جا که باشی دو رکعت نماز به حمد و هر سوره ای که خواهی بگزار، سپس رو به قبله زیر آسمان بایست و بگو:

سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلُ التَّيَّامُ الشَّامِلُ الْعَامُّ، وَصِدْلَمَوَاتُهُ الدَّائِمَةُ، وَبَرَكَاتُهُ الْقَائِمَةُ النَّامَّةُ، عَلَى حُجَّهِ اللَّهِ وَوَلِيِّهِ فِي أَرْضِهِ وَبِلَادِهِ، وَخَلِيفَتِهِ
عَلَى خَلْقِهِ وَعِبَادِهِ، وَسَلَالِهِ

النُّبُوَّةَ، وَبَقِيَّةَ الْعِثْرَةِ وَالصَّفْوَةَ، صَاحِبَ الزَّمَانِ، وَمُظْهِرَ الْإِيمَانِ، وَمَلَقَّنَ أَحْكَامَ الْقُرْآنِ، وَمُطَهِّرَ الْأَرْضِ، وَنَاشِرَ الْعِيدِ فِي الطُّولِ
وَالْعَرْضِ، وَالْحُجَّةَ الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ، الْإِمَامَ الْمُتَنْظِرَ الْمَرْضِيَّ، وَابْنَ الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ، الْوَصِيَّ ابْنَ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيَّيْنَ، الْهَادِيَ
الْمَعْصُومِ ابْنَ الْأَيْمَةِ الْهَيْدَاهِ الْمَعْصُومِينَ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُعَزَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُسْتَضْعَفِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُبَدِّلَ الْكَافِرِينَ الْمُتَكَبِّرِينَ
ظَالِمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا ابْنَ فَاطِمَةَ الزُّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ابْنَ الْأَيْمَةِ الْحَجَّاجِ الْمَعْصُومِينَ، وَالْإِمَامِ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ.
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ! سَلَامٌ مُخْلِصٌ لَكَ فِي الْوِلَايَةِ، أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْمَهْدِيُّ قَوْلًا وَفِعْلًا، وَأَنْتَ الَّذِي تَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا

وَعَدْلًا بَعْدَ مَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا، فَعَجَّلَ اللَّهُ فَرْجَكَ، وَسَهَّلَ مَخْرَجَكَ، وَقَرَّبَ زَمَانَكَ، وَكَثَّرَ أَنْصَارَكَ وَأَعْوَانَكَ، وَأَنْجَزَ لَكَ مَا وَعَدَكَ، فَهُوَ أَضِدُّ الْقَائِلِينَ: «وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ». يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ، حَاجَتِي كَذَا وَكَذَا (و به جای «كذا و كذا» حاجات خود را ذکر کند) فَاشْفَعْ لِي فِي نَجَاحِهَا، فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي، لِعِلْمِي أَنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَفَاعَةً مَقْبُولَةً، وَمَقَامًا مَحْمُودًا، فَبِحَقِّ مَنْ اخْتَصَّكَ بِأَمْرِهِ وَارْتَضَاكَ لِسِرِّهِ، وَبِالشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ، سَلِ اللَّهَ تَعَالَى فِي نَجْحِ طَلِبَتِي، وَإِجَابَةِ دَعْوَتِي، وَكَشْفِ كُرْبَتِي.

و بخواه هرچه خواهی که برآورده می شود ان شاء الله تعالی.

مرحوم محدث قمی در کتاب مفاتیح الجنان می فرماید: بهتر آن است که در رکعت اول نماز این استغاثه، بعد از حمد، سوره «انا فتحنا» بخواند و در رکعت دوم سوره «اذا جاء نصر الله» بخواند.

ص: ۶۱

«یا صاحب الزّمان ادرکنی»

شیخ فاضل حسن بن محمّد بن حسن قمی که از بزرگان قدما و علمای شیعه و از معاصرین شیخ صدوق رحمه الله بوده است، در کتاب خود به نام تاریخ قم، راجع به بنای مسجد جمکران از کتاب «مونس الحزین فی معرفه الحق و الیقین» چنین نقل کرده است:

شیخ حسن مثله جمکرانی که یکی از صلحا است می گوید: من شب سه شنبه هفدهم ماه رمضان ۳۹۳ ه.ق در منزل خود در قریه جمکران خوابیده بودم، نیمی از شب گذشته بود که ناگاه عدّه ای از مردم به در خانه من آمدند و مرا بیدار کردند و گفتند که: برخیز و مولای خود حضرت مهدی صاحب الزمان صلوات الله علیه را اجابت کن که تو را طلب نموده است.

حسن می گوید: من برخاستم و خود را جمع و جور کرده و آماده شدم، گفتم بگذارید تا پیراهنم را بپوشم، آواز دادند که «هُوَ مَا كَانَ قَمِيصُكَ»؛

ص: ۶۳

آن پیراهن را نپوش که از تو نیست، دست بردم و شلوار خود را برگرفتم، ندا آمد که «لَيْسَ ذَلِكَ مِنْكَ فَخُذْ سِرَّ اَوْ يَلِكْ» آن شلواری که برگرفتی از تو نیست، از آن خود را بردار؛ آن را انداختم و شلوار خود را برگرفتم و پوشیدم، آن گاه به طرف کلید رفتم تا درب منزل را باز کنم، آواز دادند که «الْبَابُ مَفْتُوحٌ» درب باز است، چون به در منزل آمدم جماعتی از بزرگان را دیدم، سلام کردم، جواب دادند و مرحبا گفتند.

آن ها مرا به مکانی که اکنون مسجد جمکران است آوردند، چون نیک نگاه کردم، تختی دیدم که فرش نیکو بر آن پهن و بالش های فاخر بر آن نهاده شده و جوانی سی ساله بر آن تخت تکیه بر چهار بالش کرده و پیرمردی هم در نزد او نشسته و کتابی در دست گرفته و بر آن جوان می خواند و بیشتر از شصت مرد در اطراف او بر این زمین در حال نماز خواندن بودند که بعضی جامه های سفید و بعضی دیگر جامه های سبز بر تن داشتند.

آن پیرمرد حضرت خضر علیه السلام بود و مرا امر به نشستن نمود، آن گاه امام علیه السلام اسم مرا بردند

و فرمودند: برو به حسنِ مسلم بگو تو پنج سال است که این زمین را تصرف کرده و در آن چیز کاشته و کشاورزی می نمایی، ولی ما آن را خراب می کنیم.

این زمین شریفی است و حقّ تعالی آن را از زمین های دیگر برگزیده و شرافت داده است، امسال باز هم آن را مرتب نموده ای تا در آن به کشت و زرع پردازی و حال آن که تو را چنین اجازه و حقّی نیست، بنابراین هر بهره و نفعی که تا به حال از این زمین برگرفته ای باید برگردانی تا در این مکان مسجدی بنا کنند.

خدای عزّوجلّ به خاطر این امرِ خلافی که انجام داده ای و آن را جزء زمین خود گرفته ای، دو پسر جوان تو را باز گرفت اما متنبه نشدی، اگر باز هم بخواهی چنین کنی کیفر الهی، آن گونه که آگاه نباشی، به تو خواهد رسید.

عرض کردم: ای آقا و مولایم! برای این موضوع باید نشانه و علامتی داشته باشم؛ زیرا مردم بدون نشانه سخن مرا قبول نمی کنند، امام علیه السلام فرمود: «إِنَّا سَنَعْلَمُ هُنَاكَ عَلامَةً» ما در اینجا علامت

و نشانه قرار می دهیم تا سخن تو را تصدیق نمایند، تو برو و رسالت ما را انجام بده، (در قم) نزد سید ابوالحسن برو به او بگو تا با تو بیاید و حسن مسلم را حاضر نماید و منافع چند ساله را از او بگیرد و به مصرف بنای مسجد برساند.

بقیه مخارج را از قریه رهقِ اَزْدَهال که ملک ماست بیاورند و ساختمان مسجد را تمام کنند، نصف قریه رهق را بر این مسجد وقف کردیم که هر ساله درآمد آن را بیاورند و صرف عمارت مسجد نمایند.

مردم را بگو تا به این مکان رغبت نمایند و آن را عزیز دارند، چهار رکعت نماز اینجا بگزارند: دو رکعت اول به نیت نماز تحیت مسجد است که در هر رکعتی یک بار سوره حمد و هفت بار سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» خوانده می شود و ذکر رکوع و سجود را هفت بار تکرار کنند. دو رکعت دوم را به نیت نماز امام زمان علیه السلام بخوانند به این ترتیب که چون سوره حمد را شروع به خواندن نمایند و به «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» برسند آن را صد بار تکرار کنند و بعد از آن بقیه سوره حمد را بخوانند،

ص: ۶۶

و سپس سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» را فقط یک بار بخوانند و آن گاه ذکر رکوع و سجود را هفت بار تکرار نمایند، رکعت دوم را نیز به همین طریق بخوانند، چون نماز را تمام کنند یک بار تهلیل (لا الهَ إِلَّا اللَّهُ) بگویند و سپس تسیحات حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها را خوانده و سر به سجده گذارند و صد بار صلوات بر پیغمبر و آلش علیهم السلام بفرستند.

سپس امام علیه السلام فرمودند: «فَمَنْ صَلَّى بِهَا فَكَأَنَّمَا صَلَّى فِي الْبَيْتِ الْعَتِيقِ» یعنی هر کس این نماز را بخواند مانند آن است که در کعبه نماز خوانده باشد.

حسن مثله جمکرانی می گوید: من به راه افتادم چند قدمی هنوز نرفته بودم که دوباره مرا باز خواندند و فرمودند: بزوی در گله جعفر کاشانی چوپان است، اگر مردم روستا بهای آن را دادند که هیچ و گرنه، از مال خود آن را خریداری کن و فردا شب به این مکان بیاور و آن را بکش، آن گاه روز هیجدهم ماه مبارک رمضان گوشت آن را بین بیماران انفاق می کنی، هر مریض و بیماری که از

گوشت آن بخورد حق تعالی شفایش دهد، نشانی آن بزاین است که ابلق بوده و موهای بسیار دارد و هفت علامت دیگر نیز داشته، سه علامت در طرفی و چهار تای دیگر در طرف آخر.

حسن مثله می گوید: به منزل برگشتم، تمام شب را در اندیشه بودم، تا صبح طلوع کرد و نماز را خواندم، سپس به منزل علی المنذر رفتم و احوال دیشب را با وی گفتم، با یکدیگر به آن جایگاه که مرا شب برده بودند رفتیم، قسم به خدا میخ ها و زنجیرهایی که حدود بنای مسجد را نشان می داد مشاهده کردیم و آن ها همان نشان و علامتی بود که امام علیه السلام فرموده بود.

سپس به طرف منزل سید ابوالحسن در قم حرکت کردیم، چون به در منزل او رسیدیم خادمش را دیدیم که درب منزل در انتظار ماست، سؤال کرد: تو از جمکرانی؟ گفتم: بلی. گفت: سید از سحرگاه منتظر تو است.

من به داخل منزل رفتم و سید ابوالحسن را سلام کردم، جوابی نیکو داد و ما را اعزاز و احترام کرده و بنشانید، آن گاه قبل از این که من چیزی

بگویم، به من فرمود: ای حسن مثله! شب گذشته خوابیده بودم، در خواب شخصی به من گفت:

«بامداد مردی به نام حسن مثله از جمکران پیش تو آید، آنچه به تو گوید او را تصدیق کن و بر گفتار او اعتماد نما؛ زیرا سخن او، سخن ماست و باید قول او را رد نکنی.»

از خواب بیدار شدم، تا این ساعت منتظر تو بودم.

حسن مثله می گوید: من هم تمام احوال شب گذشته را با شرح و تفصیل برای سید ابوالحسن بیان کردم، سید بلافاصله دستور داد تا اسب ها زین کردند و بیاوردند و سوار شدیم، چون به نزدیک ده رسیدیم جعفر چوپان گله اش را در کنار جاده می چرانید، من در میان گله رفتم، بزی که از عقب گوسفندان می آمد به طرف من دوید، آن بز را گرفتم و به نزد جعفر چوپان آوردم، تا بهای آن را بدهم، جعفر سوگند یاد کرد که من هرگز این بز را ندیده ام و در گله من نبوده است، مگر امروز که می بینم، و هر چند که می خواهم آن را بگیرم ممکن نمی شود و اکنون به نزد شما آمد.

ص: ۶۹

پس بز را همچنان که امام علیه السلام فرموده بود در آن جایگاه آوردیم و ذبح نمودیم و گوشت آن را بین بیماران تقسیم کردیم و همه شفا یافتند.

سید ابوالحسن، حسن مسلم را احضار کرد و منافع چند ساله زمین را از او گرفت و امر کرد تا جوه در آمد روستای رهق را نیز آوردند و مسجد را بنا کردند و با چوب پوشانیدند.

سید ابوالحسن الرضا زنجیرها و میخ ها را به قم برد و در منزل خود گذاشت و بیماران می رفتند و خود را به آن ها می مالیدند و خدای تعالی شفای عاجل می داد.

ابوالحسن محمّد بن حیدر گوید که شنیدم که سید ابوالحسن الرضا در محله موسویان در شهر قم مدفون است و پس از او فرزندش بیمار شد و وی به سر صندوقی که زنجیرها و میخ ها در آن نگهداری می شد رفت تا به وسیله آن ها شفا یابد، هنگامی که سر صندوق را باز کرد اثری از زنجیرها و میخ ها نیافت و هرچه مردم جست و جو کردند، فایده ای نبخشید.

«به مردم بگو: به این مکان (مسجد مقدّس جمکران) رغبت نمایند و آن را عزیز دارند...».

«از فرمایشان حضرت مهدی علیه السلام به حسن بن مثله جمکرانی»

قابل توجه عاشقان و شیفتگان حضرت مهدی (عج) و ارادتمندان به ساحت مقدّس آن حضرت:

مسجد مقدّس جمکران در رابطه با اجرای طرح جامع مسجد و تأمین نیازمندی های شما عزیزان نماز گزار، آماده هرگونه همکاری و جذب کمک های نقدی و غیر نقدی شما می باشد.

کمک های نقدی خود را به حساب جاری ۳۱۳ بانک ملت، شعبه جمکران - واریز نموده و رسید آن را به آدرس: قم صندوق پستی ۱۶۱ مسجد مقدّس جمکران، ارسال فرمایید.

مسجد مقدّس جمکران - قم

فهرست منشورات مسجد مقدّس جمکران

- ۱ قرآن کریم خط نیریزی / الهی قمشه ای
- ۲ قرآن کریم خط عثمان طه / الهی قمشه ای
- ۳ صحیفه سجادیه ویرایش حسین وزیری/ الهی قمشه ای
- ۴ کلیات مفاتیح الجنان / عربی انتشارات مسجد مقدّس جمکران
- ۵ کلیات مفاتیح الجنان خط افشاری / الهی قمشه ای
- ۶ منتخب مفاتیح الجنان خط خاتمی / الهی قمشه ای
- ۷ ارتباط با خدا واحد تحقیقات
- ۸ آشنایی با چهارده معصوم (۲ و ۱) / شعر و رنگ آمیزی موسوی
- ۹ آئینه اسرار حسین کریمی قمی
- ۱۰ آخرین پناه محمود ترحمی
- ۱۱ آخرین خورشید پیدا واحد تحقیقات
- ۱۲ آقا شیخ مرتضی زاهد محمد حسن سیف اللهی
- ۱۳ آیین انتظار (مختصر مکیال المکارم) واحد پژوهش
- ۱۴ از زلال ولایت واحد تحقیقات
- ۱۵ اسلام شناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی
- ۱۶ امامت، غیبت، ظهور واحد پژوهش
- ۱۷ امامت و غیبت از دیدگاه علم کلام علم الهدی / واحد تحقیقات
- ۱۸ امام رضا (علیه السلام) در رزمگاه ادیان سهراب علوی
- ۱۹ امام شناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی

- ۲۰ انتظار بهار و باران واحد تحقیقات
- ۲۱ انتظار و انسان معاصر عزیز الله حیدری
- ۲۲ اهمیت اذان و اقامه محمد محمدی اشتهاردی
- ۲۳ با اولین امام در آخرین پیام حسین ایرانی
- ۲۴ بامداد بشریت محمد جواد مروّجی طبسی
- ۲۵ بهتر از بهار / کودک شمسی (فاطمه) وفائی
- ۲۶ پرچمدار نینوا محمد محمدی اشتهاردی
- ۲۷ پرچم هدایت محمد رضا اکبری
- ۲۸ تاریخ امیر المؤمنین (علیه السلام) / دو جلد شیخ عباس صفایی حائری
- ۲۹ تاریخ پیامبر اسلام (ص) / دو جلد شیخ عباس صفایی حائری
- ۳۰ تاریخچه مسجد مقدّس جمکران واحد تحقیقات
- ۳۱ تاریخ سید الشهداء (علیه السلام) شیخ عباس صفایی حائری
- ۳۲ تجلیگاه صاحب الزمان (علیه السلام) سید جعفر میرعظیمی
- ۳۳ جلوه های پنهانی امام عصر (علیه السلام) حسین علی پور
- ۳۴ چهارده گفتار (علیه السلام) حسین گنجی
- ۳۵ چهل حدیث سید صادق سیدنژاد
- ۳۶ حضرت مهدی (علیه السلام) فروغ تابان ولایت محمد محمدی اشتهاردی
- ۳۷ حکمت های جاوید محمد حسین فهیم نیا
- ۳۸ ختم سوره های یس و واقعه واحد پژوهش
- ۳۹ خزائن الاشعار عباس حسینی جوهری

۴۰ خورشید غایب رضا استادی

۴۱ خوشه های طلایی (مجموعه اشعار) محمد علی مجاهدی (پروانه)

۴۲ دار السلام شیخ محمود عراقی میثمی

۴۳ داستان هایی از امام زمان (علیه السلام) حسن ارشاد

۴۴ داغ شقایق (مجموعه اشعار) علی مهدوی

ص: ۷۴

۴۵ در جستجوی نور صافی، سبحانی، کورانی

۴۶ در کربلا چه گذشت؟ (ترجمه نفس المهموم) شیخ عباس قمی / کمره ای

۴۷ دلشده در حسرت دیدار دوست زهرا قزلقاشی

۴۸ دین و آزادی محمد حسین فهیم نیا

۴۹ رجعت احمد علی طاهری ورسی

۵۰ رسول ترک محمد حسن سیف اللهی

۵۱ روزنه هایی از عالم غیب سید محسن خرازی

۵۲ زیارت ناحیه مقدسه واحد تحقیقات

۵۳ سحاب رحمت عباس اسماعیلی یزدی

۵۴ سرود سرخ انار الهه بهشتی

۵۵ سقا خود تشنه دیدار طهورا حیدری

۵۶ سلفی گری (وهابیت) و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی

۵۷ سیاحت غرب آقا نجفی قوچانی

۵۸ سیمای امام مهدی (علیه السلام) در شعر عربی دکتر عبد اللهی

۵۹ سیمای مهدی موعود (علیه السلام) در آئینه شعر فارسی محمد علی مجاهدی (پروانه)

۶۰ شرح زیارت جامعه کبیره (ترجمه الشموس الطالع) محمد حسین نائجی

۶۱ شمس وراء السحاب / عربی السید جمال محمد صالح

۶۲ ظهور حضرت مهدی (علیه السلام) سید اسد الله هاشمی شهیدی

۶۳ عاشورا تجلی دوستی و دشمنی سید خلیل حسینی

۶۴ عریضه نویسی سید صادق سیدنژاد

٦٥ عطر سيب حامد حجّتي

٦٦ عقد الدرر في أخبار المنتظر (عليه السلام) / عربي المقدس الشافعي

٦٧ علي (عليه السلام) مرواريد ولايت واحد تحقيقات

٦٨ علي (عليه السلام) و پايان تاريخ سيد مجيد فلسفيان

٦٩ غدیرشناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی

ص: ٧٥

۷۰ غدیر خم (روسی، آذری لاتین) علی اصغر رضوانی

۷۱ فتنه وهابیت علی اصغر رضوانی

۷۲ فدک ذوالفقار فاطمه (علیها السلام) سید محمد واحدی

۷۳ فروغ تابان ولایت علی اصغر رضوانی

۷۴ فرهنگ اخلاق عباس اسماعیلی یزدی

۷۵ فرهنگ تربیت عباس اسماعیلی یزدی

۷۶ فرهنگ درمان طبیعی بیماری ها (پخش) حسن صدری

۷۷ فوز اکبر محمد باقر فقیه ایمانی

۷۸ کرامات المهدی (علیه السلام) واحد تحقیقات

۷۹ کرامت های حضرت مهدی (علیه السلام) واحد تحقیقات

۸۰ کمال الدین و تمام النعمه (دو جلد) شیخ صدوق / منصور پهلوان

۸۱ کهکشان راه نیلی (مجموعه اشعار) حسن بیاتانی

۸۲ گردی از رهگذر دوست (مجموعه اشعار) علی اصغر یونسیان (ملتجی)

۸۳ گفتمان مهدویت آیت الله صافی گلپایگانی

۸۴ گنجینه نور و برکت، ختم صلوات مرحوم حسینی اردکانی

۸۵ مام فضیلت ها شیخ عباس اسماعیلی یزدی

۸۶ مشکاه الانوار علامه مجلسی

۸۷ مفرد مذکر غائب علی مؤذنی

۸۸ مکیال المکارم (دو جلد) موسوی اصفهانی / حائری قزوینی

۸۹ منازل الآخرة، زندگی پس از مرگ شیخ عباس قمی

۹۰ منجی موعود از منظر نهج البلاغه حسین ایرانی

۹۱ منشور نینوا مجید حیدری فر

۹۲ موعودشناسی و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی

۹۳ مهدی (علیه السلام) تجسم امید و نجات عزیز الله حیدری

۹۴ مهدی منتظر (علیه السلام) در اندیشه اسلامی العمیدی / محبوب القلوب

ص: ۷۶

- ۹۵ مهدی موعود (علیه السلام) دو جلد علامه مجلسی / ارومیه ای
- ۹۶ مهر بیکران محمد حسن شاه آبادی
- ۹۷ مهربان تر از مادر / نوجوان حسن محمودی
- ۹۸ میثاق منتظران (شرح زیارت آل یس) سید مهدی حائری قزوینی
- ۹۹ ناپیدا ولی با ما / (فارسی، ترکی استانبولی، انگلیسی، بنگالا) واحد تحقیقات
- ۱۰۰ نجم الثاقب میرزا حسین نوری
- ۱۰۱ نجم الثاقب (دو جلدی) میرزا حسین نوری
- ۱۰۲ نشانه های ظهور او محمد خادمی شیرازی
- ۱۰۳ نشانه های یار و چکامه انتظار مهدی علیزاده
- ۱۰۴ ندای ولایت بنیاد غدیر
- ۱۰۵ نماز شب واحد پژوهش مسجد مقدّس جمکران
- ۱۰۶ نهج البلاغه / (وزیری، جیبی) سید رضی / محمد دشتی
- ۱۰۷ نهج الکرامه گفته ها و نوشته های امام حسین (علیه السلام) محمّد رضا اکبری
- ۱۰۸ و آن که دیرتر آمد الهه بهشتی
- ۱۰۹ واقعه عاشورا و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی
- ۱۱۰ وظایف منتظران واحد تحقیقات
- ۱۱۱ ویژگی های حضرت زینب (علیها السلام) سید نور الدین جزائری
- ۱۱۲ هدیه احمدیه / (جیبی، نیم جیبی) میرزا احمد آشتیانی
- ۱۱۳ همراه با مهدی منتظر مهدی فتلاوی / بیژن کرمی
- ۱۱۴ یاد مهدی (علیه السلام) محمد خادمی شیرازی

۱۱۵ یار غائب از نظر (مجموعه اشعار) محمد حجّتی

۱۱۶ ینابیع الحکمہ / عربی - پنج جلد عباس اسماعیلی یزدی

۱۱۷ آثار گناه در زندگی و راه جبران علی اکبر صمدی

۱۱۸ امامت و ولایت در امالی شیخ صدوق سید محمد حسین کمالی

۱۱۹ سیمای جهان در عصر امام زمان (علیه السلام) محمد امینی گلستانی

ص: ۷۷

۱۲۰ سخنرانی مراجع در مسجد جمکران واحد پژوهش

۱۲۱ صبح فرا می رسد مؤسسه فرهنگی تربیتی توحید

۱۲۲ قصه های تربیتی محمد رضا اکبری

۱۲۳ دفاع از امامت و ولایت (مختصر شب های پشاور) کریم شنی

۱۲۴ نگاهی به مسیحیت و پاسخ به شبهات علی اصغر رضوانی

جهت تهیه و خرید کتاب های فوق، می توانید با نشانی:

قم - صندوق پستی ۶۱۷، انتشارات مسجد مقدّس جمکران مکاتبه و یا با شماره تلفن های ۷۲۵۳۷۰۰، ۷۲۵۳۳۴۰ - ۰۲۵۱ تماس حاصل نمایید.

کتاب های درخواستی بدون هزینه پستی برای شما ارسال می گردد.

سایر نمایندگی های فروش:

تهران: ۶۶۹۳۹۰۸۳، ۶۶۹۲۸۶۸۷ - ۰۲۱

یزد: ۶۲۴۶۴۸۹، ۲-۶۲۸۰۶۷۱ - ۰۳۵۱

فریدونکار: ۱۴ - ۵۶۶۴۲۱۲ - ۰۱۲۲

ص: ۷۸

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

